

Met de oliezwarte veer die ik op straat vond kriebel ik over de binnenkant van mijn arm. Een rilling tot aan mijn kaken. Soms denk ik nog aan het kistje onder mijn bed, terwijl het al lang geleden is. Er zijn leuke en minder leuke herinneringen, dat weet iedereen. Je moet niet denken aan de slechte herinneringen, zegt mama. Ik weet alleen niet bij welk soort herinneringen het kistje hoort. De veer tekent bobbeltjes op mijn arm. Kippenvel. Vogelvel.

Mama wil haar glas van tafel pakken, maar ze blijft onder-tussen kijken naar haar soap. Ze grijpt mis. Ze kijkt even, pakt dan het glas. Ze kijkt weer naar de tv terwijl ze een lange pluk haar om haar vinger draait. Haar buik is nu zo groot dat ik bijna niet kan geloven dat er maar één baby in zit. Hoe zou het zijn als er een hele rij babybroertjes uit haar buik zou komen? Waar zouden die allemaal gaan slapen? Ons appartement is eigenlijk al een beetje te klein voor ons drieën. De baby moet op de kamer van papa en mama en als hij daar te groot voor is zullen we wel weer zien. Mijn kamer ligt aan de andere kant van de gang en soms als ik eraan denk dat ik daar dan alleen moet liggen, en zij met zijn drieën bij elkaar zijn, wordt de lucht om mij heen zwaar om in te ademen. Daar helpt niks tegen, dat moet langzaam overgaan.

Ik voel tussen het kussen en de bank tot ik mijn stripboek heb. Het is *De Adelaar 3: Het Huis der Ritivaren*. Ik heb hem al tien keer gelezen. De Adelaar was een gewone man, maar nu

kan hij vliegen en hij redt mensen. Zijn grootste rivaal is de Opperste, een tovenaarchtende wetenschapper die in dit boek nog niet voorkomt, maar zijn *minions* wel, dat zijn de Ritivaren: enge vliegende honden die een waanzinnig gekrijs uitstoten en de Adelaar in stukken proberen te scheuren met hun klauwen. Maar de Adelaar heeft zijn bek. Zijn hele scherpe snavelbek. En hij pikt ze stuk voor stuk in hun nek en hun poten en hun ogen tot ze wegvlugten. Ik heb *De Adelaars* van papa gekregen, in de tijd dat ik al die gesprekken had bij Mascha. Mama vond dat onbegrijpelijk en wilde ze eerst opbergen, maar ik moest zo huilen en ik kon niet meer eten en toen kreeg ik ze weer terug. Nu zucht ze alleen maar als ze mij erin ziet lezen. Ik droom vaak dat ik kan vliegen, net als de Adelaar. Er is dan iets vreselijks aan de hand. De school staat in brand. Of er is een grote overstroming en mensen verdrinken. Of er loopt een moordenaar rond met een bijl (zoals in *The Shining*, die ik per ongeluk zag toen papa nachtdienst had en mama weg was). In die dromen moet ik kiezen of ik anderen red of vlucht. Maar ik word altijd wakker voor ik gekozen heb. Het vliegen voelt zo logisch, en zo van mij, dat ik bijna zeker weet dat ik het in het echt moet kunnen. Er zijn mensen die nooit dromen dat ze vliegen. Die dromen denk ik niet van moordenaars.

Buiten is het al donker, maar de gordijnen zijn nog open. Mama doet ze het liefst nooit dicht. Ik wel. 's Avonds is het net een enorm oog dat naar binnen staart. Ik kom van de bank en loop over de ruwe plankenvloer naar het raam. Papa gaat de vloer schuren en lakken. Tot die tijd moet je eigenlijk schoenen aan in huis omdat je anders splinters krijgt. Mama heeft altijd haar schoenen aan. Vroeger had ze hoge schoenen met een ritsje. Maar sinds ze zwanger is doet ze alleen nog gympen aan. Ik wil geen schoenen aan in huis. Ik wil niet doen alsof ik de hele tijd weg moet.

De lantaarnpalen zijn nog niet aan, maar je kunt de straat toch goed zien omdat alle winkels uithangborden met verlichting hebben. We wonen in een drukke straat en papa en mama willen liever ergens anders wonen, maar ik vind het leuk dat er de hele tijd dingen gebeuren. Vorige week ging 's nachts het alarm af bij de Turkse bakker en toen de politie kwam bleek het gewoon een hond die heel vaak tegen het raam op was gesprongen omdat hij binnen in de bakkerij muizen zag. Als je bijna bij school bent kom je langs Electronites, dat vroeger Elektronica Van Dam heette, en daar was een keer een ruit ingeslagen. Onder ons zit de fietsenmaker. Hij heet Dave. Dave is een schooier, zegt papa. Een keer zijn papa en Dave zo boos op elkaar geworden dat ik dacht dat ze zouden gaan vechten. Papa zegt dat beschaafde mensen niet vechten, maar ik denk dat als mama niet naar buiten was gekomen, het toch gebeurd was. (Dat zei ik niet tegen papa.) Precies tegenover ons zit het kruidenwinkeltje van mevrouw Sun waar Joachim en ik iets lekkers krijgen als we helpen met sorteren. Mama vindt mevrouw Sun kortaf, maar ze koopt er ook nooit iets. Boven de winkel van mevrouw Sun woont Katja. Ze is mooi en grappig en altijd als ze me ziet veegt ze het haar uit mijn ogen. Ze heeft vaak een zilveren kettinkje om met een duifje eraan die piepkleine groenglinsterende steentjesogen heeft. Die heeft ze van haar moeder en daarvoor was hij van haar oma. Toen ik nog klein was en Katja op me paste, mocht ik hem soms om. Ik denk dat ze niet thuis is. Het licht is uit. De hemel is precies het soort donker waarin je vreemde dingen in de lucht boven de daken kunt zien. Dat komt omdat het blauw bezig is zwart te worden en vergeet te doen alsof sommige dingen niet bestaan.

Ik trek de gordijnen dicht en nu zijn we weer met z'n tweeën. Op tv zitten Jess en Ryan in een restaurant. Mama neemt een slok thee. Dan stopt de soap midden in een zin en komt er een plaatje van twee leeuwen in beeld. Er staat: ministerie van Algemene Zaken.

‘Wat krijgen we nou.’ Mama schuift naar voren op de bank, haar buik leunt op haar bovenbenen. Haar haar schuift als een slap doek voor de zijkant van haar gezicht.

Een mevrouw komt in beeld. ‘Wie is dat?’ vraag ik.

‘Ssst,’ zegt mama. ‘Marjon Roelants. De premier.’

‘Beste mensen,’ zegt Marjon Roelants. Dan is het stil.

‘Wat is dit nou?’ Mama pakt de afstandsbediening.

‘Ik onderbreek de uitzending voor een belangrijke boodschap. Vanmiddag heeft ons het bericht bereikt dat er een *supermassive black hole*, de Nederlandse term is: superzwaar zwart gat, onderweg is naar ons zonnestelsel.’ Marjon Roelants mond is een rechte streep. Mama heeft haar ogen wijd open. Als ze slikt maakt haar adamsappel een sprong. ‘Het zwarte gat heeft een enorme massa en reist met een snelheid van rond de tweehonderd kilometer per seconde. Volgens sommige onderzoekers is de kans reëel dat het zwarte gat de kant van de aarde op komt. Andere onderzoekers weerspreken dit en zeggen dat er overhaast conclusies zijn getrokken.’ Ik voel mama’s hand op mijn been. Ze blijft naar het scherm kijken. Mijn tong plakt aan mijn gehemelte. ‘De European Space Agency en de NASA hebben verklaard samen te werken aan een grondige analyse van de onderzoeksresultaten. Zodra er meer nieuws is, hoort u dit. Tot die tijd wil ik u op het hart drukken niet in paniek te raken en gewoon te blijven doen wat u altijd doet. Ik wil benadrukken dat niets zeker is en dat we alles zullen doen wat in ons vermogen ligt om ieders veiligheid te waarborgen, als de situatie daarom vraagt. Meer informatie volgt spoedig. Ik dank u wel voor uw aandacht en ik wens u een goede avond.’

Mama’s gezicht is een beetje verpropt. Ze legt haar hand op mijn hoofd en haar andere hand op het hoofdje in haar buik. Jess en Ryan komen weer in beeld, alsof er niks gebeurd is.

‘Wat is een zwart gat?’ vraag ik.

Mama zegt niks. Jess en Ryan kletsen. Mama pakt de af-

standsbediening en zet de tv uit. Haar ademhaling vult de ruimte. Eindelijk draait ze haar hoofd naar me toe.

‘Een zwart gat,’ zegt ze. ‘Is een ding. Ja, een ding, maar ook niet. Ik geloof dat het een ontplofte ster is. Maar eigenlijk is het niks. Een heleboel niks.’

‘Een heleboel niks?’

‘Ik weet het niet precies,’ zegt mama.

We zeggen niets meer en kijken naar de tv die uit is.

Na een tijdje zegt ze: ‘Het zal allemaal wel meevallen. Anders zouden ze het wel geheimhouden.’

Er zit iets knijperigs in mijn keel. Mama staat op. Ze legt haar hand weer op mijn hoofd. Voor mijn neus maakt mijn broertje salto’s in mama’s buik en zwaait hij even naar me. Mama sloft naar de keuken. Ik hoor de kraan en even later een blikopener. Ze zet het gas aan.

Ik frips met mijn duimnagel over de bladzijden van *De Adelaar*. Hoe kan een gat nou zwaar zijn? Wat gebeurt er als een gat botst op de aarde?

‘Kun je eens kijken of je papa al ziet?’ roept mama uit de keuken.

Ik sta op en schuif het gordijn een beetje opzij. Het is pikdonker geworden. Er lopen twee mevrouwen en een hond langs de Turkse winkel. Bij Katja is het licht aan. Mevrouw Sun staat op een ladder en klapt de luifel in. De ladder wiebelt. Mevrouw Sun is al oud en ze werkt iedere dag, behalve op zondag want dan is de winkel dicht. Vroeger was er ook een meneer Sun, maar die ben ik vergeten.

Ik zie papa de hoek om komen. ’s Avonds zijn zijn zwarte krulletjes een beetje plat, alsof de dag er te hard op heeft gedrukt. Hij gaat met de metro naar zijn werk en als hij van de halte naar huis loopt staart hij altijd voor zich uit, alsof hij iets in de gaten houdt. Zijn ogen zijn smal en vol met gedachten. Opeens ziet hij mij ook en zijn ogen worden groter. Hij lacht.

‘Hij komt eraan,’ roep ik naar de keuken.

Ik kijk opnieuw naar buiten. Papa kijkt weer voor zich uit. In zijn gezicht zijn de andere dingen teruggekomen.

Ik lig in bed en papa zit op de rand. De lakens staan strak. Papa leest voor. Hij probeert voor te lezen, eigenlijk zegt hij alleen de woorden op het papier. Hij leest de woorden, niet het verhaal. Er is een rimpel tussen zijn wenkbrauwen die er nooit is als hij mij naar bed brengt. Die rimpel is de rimpel die komt als hij ruziemaakt met mama, of als hij veel nachtdiensten moet werken. De rimpel was er ook toen hij een paar weken geleden thuiskwam en mama vroeg wat er was en hij zei: ze heeft het niet gehaald. En ik wist dat hij het meisje bedoelde dat door haar moeder van de trap was geduwd en in coma was geraakt, waar papa en mama over fluisterden als ik las in *De Adelaar*.

Papa slaat het boek dicht en legt het op het tafeltje naast mijn bed.

‘Ben je bang?’

Ik knik.

‘Wetenschap is ingewikkeld,’ zegt hij. ‘Fouten worden continu gemaakt. Ik denk dat we ons geen zorgen hoeven maken. Ze weten nog niks zeker.’

‘Ben jij bang?’ vraag ik. Er krampt een spiertje in mijn nek.

Hij schudt zijn hoofd. ‘Ik ben pas bang als het zeker is. En dat is niet zo. En jij moet je al helemaal geen zorgen maken.’

Nadat hij het licht heeft uitgedaan en de deur dicht is, en het helemaal donker is in mijn kamer, zo donker als alles tussen de sterren, vraag ik me af waarom mensen vinden dat kinderen zich geen zorgen moeten maken. Alsof grote mensen de enige zijn die zorgen mogen hebben.

Terwijl ik probeer zo snel in slaap te vallen dat ik geen tijd heb om na te denken, hoor ik op straat iemand schreeuwen. Het klinkt als ‘moordenaar,’ maar misschien is het ‘woorde-

naar, hoewel ik niet weet wat dat betekent. Mijn ogen willen niet dicht blijven. Ik denk dat ik dan nooit meer wakker word. Vroeger toen ik nog klein was had ik dat ook. Ik wilde niet slapen omdat je dan helemaal weg bent en papa moest me vasthouden tot ik niets meer wist en de volgende ochtend in bed wakker werd, opgelucht dat de nacht over was. Nu weet ik wel dat ik niet weg ben als ik slaap, niet echt, maar ik weet niet helemaal zeker dat ik weer wakker zal worden.

Als ik denk aan wat er onder mijn bed ligt word ik bang en rustig tegelijk. Ik sla de deken weg en ga op mijn knieën op de grond zitten. Ik schuif de la onder het bed waar mijn puzzels en spellen in liggen weg en ga op mijn buik liggen. Met mijn hand zoek ik tot bij de muur. Dan voel ik het en haal het gladde houten kistje naar me toe. Ik kan het deksel met een duim optillen. Als ik het deksel heel snel optil en laat vallen, ruik ik hoe het rook en dan weet ik weer dingen. Een keer was ik zo onvoorzichtig dat mama met me naar het ziekenhuis moest en ik vijf hechtingen kreeg.

Ik hoor de keukendeur dichtslaan. Mama's sloffen in de gang. Ik schuif het kistje terug onder mijn bed en duw de la ervoor. Als ik weer onder mijn deken lig, hoor ik papa's stem in de woonkamer. Ik draai me op mijn zij en probeer te horen dat papa zegt: wil je koffie? En dat mama zegt: lekker, lieverd. Dan gaan ze samen kaarten en klinkt er soms gelach.

Ik poets mijn tanden terwijl mama onder de douche staat. Ze schreeuwt boven het water uit dat ik de kraan dicht moet draaien. Een gat is niks, dacht ik vannacht. Niks kan niet botsen. Toch? Ik zit op de wc als ze met haar witte buik met glimmende strepen onder de douche uit stapt.

‘Papa brengt je weg,’ zegt ze. ‘Ik heb een afspraak.’

Ik veeg me snel af. ‘Ben je vanmiddag thuis?’ vraag ik.

Mama haalt haar schouders op. ‘Vanavond. Denk ik.’

Ik knik. ‘Tot vanavond.’ Ik wil haar een kus geven op haar wang, maar ze draait zich net om en ik laat mijn hand even over haar arm glijden.

Het is gek om de school in te lopen. Het is raar dat iedereen weet wat iedereen weet maar iedereen zwijgt. Het is ongewoon stil. Als ik mijn jas heb opgehangen en de klas in wil gaan, knijpt papa in mijn schouder. Hij glimlacht.

Ik geef juf Helga een hand en probeer haar niet aan te kijken. Aan het tafeltje naast het mijne zit Joachim. Hij is mijn beste vriend. Hij bidt heel vaak. Maar dat moet van zijn ouders dus ik weet niet of het dan telt. Ik denk dat hij zijn gel vergeten is vanochtend, zijn stekeltjes hangen slap.

Hij kijkt voor zich uit, maar als ik naast hem kom zitten en ‘hoi’ fluister zie ik zijn gezicht een beetje kreuken. Hij kijkt me aan, zijn wenkbrouwen omhoog, zijn mond klein. Ik probeer te glimlachen, maar het mislukt.

Juf Helga staat op en sluit de deur naar de gang. Ze kijkt de stille klas rond alsof ze nieuwsgierig is naar wat er in onze hoofden zit.

‘Goedemorgen allemaal. Ik denk dat jullie allemaal wel weten dat er gisteravond een speciale boodschap van de premier is uitgezonden. Sommige van jullie zijn misschien bang, of maken zich zorgen. Misschien heb je erover gepraat met je ouders. Ik wil dat je weet dat je ook altijd bij mij terecht kunt als je je zorgen maakt of vragen hebt. Wie wil er iets vragen? Ja, Timo?’

Timo zit schuin achter mij. Soms stopt hij propjes papier achter in Joachims kraag.

‘Iemand die mijn broer kent werkt bij het ministerie en zij zegt dat er dingen zijn die Roelants niet zegt. Ze zeggen heus niet alles.’

De juf trekt een mondhoek omhoog. ‘Timo, we gaan geen geruchten de wereld in helpen. Daar heeft helemaal niemand wat aan. Als er meer informatie is, vertelt de premier dat, dat heeft ze zelf gezegd.’

‘Geloof jij alles wat Roelants zegt?’ Timo stopt een pen aan de zijkant tussen zijn tanden en wipt hem op en neer terwijl hij de juf aan blijft kijken.

Juf Helga schudt haar hoofd. ‘Ik wil het niet meer horen. Als ik er nog iets over hoor, kun je naar meester Ulke.’

Timo zegt niks meer. Hij kijkt alleen naar de juf – de pen uit zijn mond hangend – als een idioot.

‘Goed,’ zegt juf Helga. ‘We gaan beginnen met een kwartier lezen. Pak je bibliotheekboek. Ik wil dat het helemaal stil is.’

Even klinkt het gerommel van laatjes en stoelpoten over de vloer, maar dan wordt het zo stil als het bijna nooit is in de klas. Ik heb een boek geleend over vuilnis, maar eigenlijk kan me dat niks schelen. Ik kijk naar rechts, waar Joachim over zijn boek gebogen zit. Zijn boek gaat over een schipbreuk. Maar

hij leest niet, want zijn ogen achter zijn brillenglazen bewegen niet. Ik denk dat hij probeert om niet te huilen.

Timo is een supereikel, roep ik met een bulderende stem door de klas.

Niemand durft er iets tegen in te brengen.

We lopen naar huis. Op school wilde Joachim de hele dag niks zeggen. Het regent een beetje en er vallen druppels uit zijn haar in de kraag van zijn jas. De weg van school naar huis is niet lang. Je moet een drukke weg over, een brug, langs Harry's Snacksalon, een stukje over het fietspad omdat er geen stoep is, en dan ben je twee blokken verder in mijn straat. Joachim woont vlakbij, alleen woont hij in een rustige straat, waar geen winkels zijn en weinig auto's rijden. Vaak gaan we niet de korte weg van school, maar lopen we een stukje om over het industrieterrein en het bos erachter, omdat je daar goed verhalen kunt verzinnen.

‘Gaan we naar jouw huis?’ vraag ik. Ik vind het niet zo leuk bij hem – zijn moeder is altijd thuis en zijn vader soms ook en ze bemoeien zich overal mee – maar ik wil hem een plezier doen want ik denk dat hij nog banger is dan ik.

Joachim knikt.

Joachims moeder is niet anders dan normaal. De hele dag, telkens als ik iemand zag, dacht ik: die weet het ook. Die denkt precies hetzelfde. Maar Joachims moeder lijkt nergens van te weten. We hebben limonade gekregen (gele, die ik niet zo lekker vind) en een koekje en we zitten op de bank terwijl zij aan de grote tafel zit met de naaimachine en een stapel kleren. Af en toe naait ze met de machine de stilte doormidden.

‘Zullen we naar boven gaan?’ vraag ik voor de derde keer.

Joachim doet erg lang over zijn koekje. Hij neemt muizenhapjes.

‘Zo meteen,’ zegt hij.

Ik voel met mijn hand in mijn mouw aan de korst op mijn schouder, van toen ik met het skateboard tegen de stoerand reed. Het jeukt. Ik probeer eromheen te krabben, maar mijn vingers willen het korstje voelen. Bobbelig als de huid van een pad. Als ik even niet goed nadenk, schuift mijn duimnagel onder de korst en wipt hem los. Ik voel dat er een kringeltje bloed langs mijn arm loopt. Ratatatataata doet de naaimachine. Niemand kijkt. Ik eet het korstje op. Het smaakt naar tand door je lip en het plakt tussen mijn kiezen.

Joachims kamer is heel anders dan de mijne. Hij heeft geen speelgoed of boeken op de grond liggen. Alles ligt in kasten of op rechte stapeltjes op zijn bureau. Zijn bed, zijn bureau, zijn klerenkast; allemaal wit. Hij heeft lichtblauwe vloerbedekking. Daarom moeten we onze schoenen uitdoen op de gang. Zijn kamer is ook groter dan die van mij. Aan het plafond hangt een vliegtuiglamp. Bij mij hangt er dezelfde lamp als bij papa en mama: een saaie witte bol.

Joachim gaat op zijn bed zitten. ‘Wat is er allemaal aan de hand?’ vraagt hij.

‘Wat bedoel je?’ Ik ga op zijn bureaustoel zitten en zwaai wat heen en weer.

‘Met dat zwarte gat.’

‘Heb je het gezien op tv?’ vraag ik.

Hij schudt zijn hoofd.

‘Hebben je ouders je iets verteld?’

‘Niks,’ bromt hij. ‘Ze hebben niks gezegd.’

‘Niemand weet het nog precies. Er is een zwart gat en sommige mensen denken dat het naar de aarde komt, maar ze weten het niet zeker.’

Joachims ogen en mond kruipen dichterbij elkaar toe.

‘Misschien hebben ze een fout gemaakt,’ ga ik door. ‘Dat kan.’

Ik denk dat hij mij niet hoort. Hij kijkt naar zijn voeten. Op zijn sokken staan robots.

‘Misschien moet je het aan je ouders vragen.’

‘Ik weet niet of zij het weten,’ zegt hij met een dunne stem. Hij knippert een paar keer met zijn ogen.

‘Jawel toch,’ zeg ik, maar eigenlijk weet ik het ook niet. Zijn ouders kijken nooit tv. En ik weet niet of ze de krant lezen.

‘We kunnen het vragen,’ stel ik voor.

Joachim zegt niks.

‘We kunnen naar je moeder gaan en vragen of zij iets heeft gehoord over...’

‘En als dat niet zo is?’ Joachim komt overeind.

‘Hoe bedoel je?’

‘Als ze nou van niks weet? Moet ik het haar dan vertellen?’ Zijn oogleden trillen, zijn armen hangen slap naar beneden.

Ik blijf nog een tijdje. We tekenen (ik de Adelaar, met wijde, zwarte vleugels, vliegend door de lucht, Joachim een zeemonster) en we leggen de hele lange rails voor zijn elektrische treinen neer, maar als dat klaar is hebben we geen zin meer om ermee te rijden. Als het halfzes is ga ik naar huis. Beneden zit de moeder van Joachim niet meer aan de naaimachine. Ze is in de keuken.

‘Ga je naar huis, Nicolas?’ Ze staat bij het fornuis en tilt de deksel van een pan. Het ruikt zoet en muf tegelijk.

Ik knik.

‘Was het gezellig?’

‘Best wel.’

‘Joachim en ik vinden het heel fijn als je hier speelt. Ik heb hem graag hier.’

‘Oké,’ zeg ik, maar ik weet niet zo goed wat ze bedoelt.

‘Ga nu maar naar huis. Kijk je uit onderweg?’

Ik knik.

Ik loop het tuinpad af en steek de straat over. Het begint al donker te worden. De straatlantaarns floepen aan. Over twee uur moet ik naar bed. Mijn arm jeukt weer. Er zit een donker-rode vlek op mijn mouw.

Dingen zijn een beetje anders onderweg naar huis. Ik kom twee zwartgeblakerde vuilnisbakken tegen en de elektronikawinkel is dicht en donker terwijl het nog helemaal geen zes uur is en op de hoek van onze straat staat een man te schreeuwen. Ik kan niet alles verstaan, maar het gaat over God. Papa en mama hebben mij nooit geleerd om in God te geloven. Vroeger geloofden ze allebei in God, maar wel allebei in een andere. Papa geloofde in Allah en mama was katholiek dus die geloofde in gewoon God en het was maar goed dat ze niet meer geloofden toen ze elkaar tegenkwamen, want anders hadden ze niet verliefd kunnen worden, zegt mama. Ik denk dat de meneer die zo schreeuwt in weer een andere god gelooft, want ik denk niet dat dit normaal is.